

Kam jen s těmi penězi

Češi zatím neumějí levně investovat, říká šéf české pobočky Saxo Bank Pavel Drahotský.

ROZHOVOR
str. 10–11

Dlouhá. Pražská „Stodolní“?

Různorodí byznysmeni vtrhli do Dlouhé ulice v centru Prahy. Hustota restaurací a barů evokuje Stodolní ulici v Ostravě.

BYZNYS
str. 6

● CZK/EUR • 27,035 / 0,000 Kč ● CZK/USD • 24,415 / -0,048 Kč ● PX • 826,17 / -0,14 % ● EURO STOXX 50 • 2926,14 / -0,25 % ● ZLATO • 1342,65 \$ / +0,82 %

KOMENTÁŘ: SEDM STATEČNÝCH V AKCI / str. 12

Krátce

Stát vypsál zakázku na infosystém k hazardu

Po přijetí zákonů zpřísnujících pravidla pro hazardní hry přistoupil stát k další fázi. Ministerstvo financí vypsalo tendr na informační systém, který bude páteří nové regulace. **str. 2**

Český letoun Ae270 budou vyrábět Nigerijci

Projekt letadla Ae270, které se v Aeru Vodochody nikdy nezačalo vyrábět, koupí nigerijská firma COPS Investment. Aero pošle i jediný letuschopný stroj. **str. 7**

Trhy uzavřely brexit

Index Dow Global mapující vývoj světových akcií smazal více než sedmiprocentní propad zaznamenaný po oznámení brexitu. Prapor optimismu nesou americké a asijské burzy. **str. 8**

Irsko pošle Evropské unii mnohem více peněz

Loňský růst irské ekonomiky o čtvrtinu bude mít řadu reálných dopadů. Dublin bude například muset odvést výrazně více do rozpočtu EU. **str. 9**

Rizika i šance osamělé Británie

Nová britská premiérka Theresa Mayová, která vystřídala Davida Camerona, vidí v odchodu z Evropské unie příležitost pro úspěšný rozvoj ostrovního království. Musí ale také vyjednat, aby vztahy mezi Londýnem a zbývajících 27 státy EU zůstaly co nejužší. **TÉMA / str. 4–5**

twitter.com/e15news

BOHUSLAV SOBOTKA:

Na jednání se zástupci českého školství jsme se dohodli, že @msmtcr a @MinFinCZ budou hledat peníze na možné zvýšení platů učitelů už od září.

Kresba: Břetislav Kovářik

9 771803 454307 16152

Zápisník
Arsena Lazareviče

Zelený je Shrek, ne nafta

Ministr zemědělství Marian Jurečka vehementně hájí zelenou naftu a chce ji rozšířit i na živočišnou výrobu. Pod tímto pojmem se neskrývá žádná bioekologická fair trade nafta, ale daňová vratka ze spotřební daně na pohonné hmoty pro zemědělce. Podpora zemědělců se tak děje na úkor všech ostatních občanů České republiky. Nehledě na to, že zde existuje tolikrát popsáný střet zájmů a riziko oligarchizace, kdy ministr financí si vehementně podporuje své podnikání. A v situaci, kdy vláda při rekordním pokrizovém růstu neudrží vyrovnaný rozpočet, se zdají být tyto pobídky zemědělcům čirou esencí šilenství. Občané Česka nezažili mnoho ministrů zemědělství, na které budou s láskou vzpomínat. Ministr Jurečka však svými nejrůznějšími dotačními programy (dotace na mléko, prasata), které jsou vyhazováním peněz daňových poplatníků, aspiruje na to stát se tím nejhorším.

Irský hrubý domácí produkt díky nízkým daním rostl o čtvrtinu, zatímco socialistická Itálie stagnovala a čeká ji rozsáhlá bankovní krize. Podle MMF neporoste i 20 let. Venezuela-lizace některých evropských zemí, především na jihu, může uvrhnout celou EU do jedné velké, permanentní krize. Dokázal to i eurokomisař pro ekonomické a měnové otázky, který nechce pokutovat Španělsko a Portugalsko pro překročení deficitu. Maastrichtská kritéria se tak stala pouhým cárem papíru.

Protagonisté dne

Martin STROPNICKÝ

MINISTR OBRANY

Vojáci se nových radarů jen tak nedočkají. Zadání tendru je natolik komplikované, že ho zatím splňuje jen jedna firma.

str. 3

Giuseppe GIORDO

ŘEDITEL AERO VODOCHODY

Firmě se po letech podařilo najít kupce pro projekt malého dopravního letadla Ae270, které se nikdy nezačalo sériově vyrábět.

str. 7

Liou ČEN-MIN

NÁMĚSTEK MINISTRA ZAHRANIČÍ

Čína má zásluku na Jihočínské moře a rozhodnutí mezinárodního arbitrážního soudu v Haagu kategoricky odmítá.

str. 9

Foto: profimedia

HAZARD POD DOZOREM. Informační systém ministerstva financí má státní správě pomoci s regulací hazardních her.

Stát shání infosystém k hazardu za stamiliony

■ Nový systém má mít několik částí, například pro vedení správních řízení nebo pro rejstřík problematických gamblerů. Program nebude moci automaticky blokovat internetové stránky online heren, proti čemuž bojovali odpůrci nového zákona.

Dušan Kůtner

Po nedávném přijetí zákonů zpřísnujících pravidla pro hazardní a loterijní hry v Česku přistoupil stát k další fázi. Ministerstvo financí vypsaló tendr na informační systém, který bude páteří nové regulace. Odhadovaná hodnota pětiletého kontraktu je téměř tři sta milionů.

„Veřejná zakázka zahrnuje jak vývoj, dodání a zavedení informačního systému, tak i pět let následného poskytování servisních služeb a případného dalšího rozvoje systému,“ řekla deníku mluvčí ministerstva financí Kateřina Vaidišová. Samotná tvorba systému by měla stát maximálně 130 milionů, servisní služby pak maximálně patnáct procent z ceny dodávky ročně. Maximální limit celé veřejné zakázky je 295 milionů korun, což zahrnuje i případné změny a další rozvoj systému.

Informační systém by měl mít tři hlavní části. První bude určena

pro veřejnou správu, která ji bude využívat při vedení správních řízení s provozovateli hazardních her a při kontrolách. Druhá část bude rejstřík osob vyloučených z hraní zejména na výherních automatech. Mezi ně budou patřit lidé, kteří pobírají sociální dávky nebo jsou v osobním bankrotu.

Třetí část bude analytická a bude obsahovat herní a finanční data od provozovatelů. Stát ji bude využívat ke kontrole, zda například neumožňují hrát osobám, které hrát hazardní hry nesmějí, zda nejsou překročeny zákonné limity maximálních sázek, zda provozovatelé dodržují nastavená sebeomezující opatření hráčů a podobně. „Dále budou údaje využívány pro kontrolu odváděných daní a poplatků a pro potírání praní špinavých peněz,“ dodala.

Nejvíce kontroverzní částí nových zákonů je přitom možnost ministerstva vyhledávat a blokovat webové stránky s hazardními hrami provozované v češtině

firmami bez české národní licence. To ale požadovaný systém nebude činit automaticky. „Povede pouze jejich seznam pro využití dalšími subjekty, například poskytovateli připojení k internetu,“ poznamenala mluvčí. Proti této pravomoci ministerstva se přitom zvedla vlna odporu ze strany firem spojených s internetovým byznysem, podle nichž se jedná o cenzuru. Hodlají proto tuto část zákona napadnout u Ústavního soudu.

Na vybudování systému ale nebude mít vítěz tendru příliš času. Uchazeči se mohou hlásit do pátého srpna, zahájení prací na tvorbě systému úřad Andreje Babiše předpokládá zhruba tři měsíce po obdržení nabídek. Termín 1. ledna pro spuštění přitom není podle ministerstva pevný. Systém bude navíc uveden do provozu po částech. „Pozdější zahájení činnosti systému než na začátku ledna není na překážku, příslušné části zákona mají navíc odloženou účinnost,“ uvedla Vaidišová.

Co ještě zavádějí nové zákony

- Provozování hazardních her firmám z EU na základě české licence
- Možnost provozování hazardních her na internetu včetně kasin (nyní je oficiálně povoleno pouze kurzové sázení)
- Část povolovacích pravomocí u automatů je přenesena na obce
- Možnost sázejícího stanovit si maximální výši sázky a prohry za zvolené časové období a maximální možnou dobu účasti na hře
- Striktní rozlišení kasina a herny
- Zvýšení loterijní daně na 35 procent u výherních automatů a 23 procent u všech ostatních her

BAE Systems vzdala tendr na radary

■ BAE Systems ze sou-
těže vystoupila. Vlády
Francie a Švédska
požádaly o prodlouže-
ní termínu pro podání
nabídek. Tendr tak
nabere další zdržení.

Pavel Otto

Výběrové řízení minis-
terstva obrany na osm
soutěží mobilních 3D
radiolokátorů MADR, které
i se zajištěním servisu mají
stát 5,9 miliardy korun,
nabere další skluz. Zadání
je natolik komplikované,
že ho zatím splňuje jen
izraelská IAI Elta. Britská
BAE Systems z výběrového
tendru vystoupila a vlády
Francie a Švédska požádaly
o prodloužení termínu pro
podání nabídek minimálně
na konec září. Česko jim
však vyhoví jen částeč-
ně. Původně měli všichni
zájemci odevzdat technické
parametry zařízení včetně
cen v pátek.

„S ohledem na probíhající
odbornou diskuzi se lhůta
prodlouží do 17. srpna.
Kvůli nutnosti naplnit
operační potřeby armády
se tento strategický projekt

už nemůže dále posouvat,“
uvedla Jana Zechmeisterová
z tiskového oddělení
ministerstva.

Mluvíci potvrdila odchod
britské zbrojovky. „Na
začátku měsíce se setka-
la velvyslankyně Velké
Británie Jan Thompsonová
s náměstkem ministra
obranu pro vyzbro-
jování a akvizice
Danielem
Košťovalem,
aby ozná-
mila, že
její země
se už dále
nebude
účastnit
výběru, pro-
tože britské
řešení ne zcela
odpovídá požadav-
kům české strany,“ dodala.

Zdroje deníku E15 se
shodují, že Francie se
Švédskem mohou následo-
vat Brity. Pak by v tendru
zůstala jen izraelská Elta
s radarem, který je sou-
částí systému Iron Dome.
Ani v takovém případě by
však nebylo nutné vypsat
novou soutěž, protože na
mezivládní nákup se zákon
o veřejných zakázkách
nevztahuje. Podle šéfa re-
zortu Martina Stropnic-

kého (ANO) režim vlá-
da-vláda umožňuje kromě
nákupu nového vybavení
také prohloubení spoluprá-
ce ve vojenské oblasti.

Ministerstvo v červnu
zorganizovalo pracovní
jednání s oslovenými vlá-
dami k zadávací doku-
mentaci. Zúčastnění podle

Nové
3D radiolokátory
přijdou státní kasu na
5,9
miliardy korun.

Zechmeisterové ocenili
komplexní a detailní
zpracování poža-
dávku na radary.
Vzhledem k roz-
sahu akvizice
i její návaznosti
na různé vo-
jenské systémy
ministerstvo
následně obdrželo
a zodpovědělo
asi stovku dotazů
převážně technického
charakteru.

Moderní radiolokační za-
řízení MADR, jehož nákup
se táhne už od roku 2012,
má nahradit zastaralé
ruské radiolokátory, které
už řadu let přesluhují.
Armáda požaduje rada-
ry s duální funkcí, které
nesledují jen situaci ve
vzdušném prostoru včetně
malých a nízkoletících cílů,
ale zároveň odpalují a na-
vádějí pozemní prostředky
protivzdušné obrany.

ZELENÁ I PRO KRÁVY. Chovatelé skotu, drůbeže či koz ušetří na naftě.

Dotovaná nafta pro živočišnou výrobu má zelenou

Sněmovna podpořila v prv-
ním čtení vládní novelu
zákona o spotřebních daních,
která umožní rozšířit vratku
části spotřební daně, takzva-
nou zelenou naftu, i na živo-
čišnou výrobu. Ta se dosud
poskytovala jen zemědělcům
v rostlinné výrobě.

Vláda navrhovala, aby sně-
movna tento návrh schválila
ve zrychleném režimu už
v prvním čtení, ale opoziční
kluby ODS a TOP 09 a Sta-
rostů to vetovaly. Předloha
odolala návrhu na zamítnutí,
který vznesli zpravodaj a bý-
valý ministr financí Miroslav

Kalousek (TOP 09) i bývalý
ministr zemědělství Petr
Bendl (ODS).

Navržená vratka předsta-
vuje 4380 korun na tisíc litrů
paliva. Budou ji moci uplatnit
i zemědělci či plemenáři, kteří
se například zabývají chovem
skotu, prasat, drůbeže, ovcí
a koz. Nárok na vratku budou
moci zájemci uplatnit zpětně
i na paliva spotřebovaná od
letošního ledna. O peníze si
podle odhadu ministerstva
zemědělství zažádá asi tisíc
subjektů. Stát kvůli vratce
ročně přijde o zhruba 385
milionů korun. /čtk/

RADAROVÉ KOMPLIKACE. Francie a Švédsko uspěly jen částečně. Vlády obou zemí požádaly o prodlou-
žení termínu pro podání nabídek do konce září. Ministerstvo jim však vzkázalo, že lhůta vyprší v polovině
srpna. Na snímku radiolokátor Ground Master francouzské firmy Thales.

Krátce

Zeman se setká s Medveděvem

Česká delegace v čele
s prezidentem Milošem
Zemanem se od pátku do
soboty zúčastní v mongol-
ském Ulánbátaru summitu
skupiny evropských a asijs-
kých zemí. Během schůzky
ASEM bude český prezident
v Ulánbátaru hovořit mimo
jiné s ruským premiérem
Dmitrijem Medveděvem.

Železnice dostanou regulátora

Sněmovna schválila vznik
nového Úřadu pro přístup
k dopravní infrastruk-
tuře. Jeho úkolem bude
hlídat rovný přístup státu

při přidělování kapacity
jednotlivým dopravcům na
přeplněných železničních
tratiích nebo chránit spoje
objednané a financované
z veřejných peněz proti
komerčním linkám. Na
starosti bude mít i přístup
k letecké infrastruktuře.

Učitelé mají šanci

Učitelé a další pracovníci
školského systému mají naději, že se
jejich platy zvýší už od září,
nikoli až od ledna příštího
roku. Ministr financí Andrej
Babiš (ANO) po včerejším
jednání o rozpočtu uvedl,
že na to bude hledat peníze.
Jasno by mělo být do konce
prázdnin. /čtk/

Británie s novou premiérkou

■ Nová Margaret Thatcherová, britská Angela Merkelová. Taková přízviska si nová britská premiérka Theresa Mayová vysloužila ještě před nástupem do funkce. Jisté je, že potřebovat bude vlastnosti obou těchto dam: diplomacii, vyrovnanost i tvrdost. Úkol co nejméně bolestivě vyvést Británii z Evropské unie totiž na ni tak trochu zbyl. A nebude lehký.

Tereza Zavadilová

Nastupující konzervativní premiérka Theresa Mayová nebude jedinou ženou, která výrazně promluví do podoby britské politiky i sebeurčení na dlouhou dobu dopředu. Kromě vyjednávání se špičkami Evropské unie ji totiž čeká i tvrdý vnitřní soupeř, skotská premiérka Nicola Sturgeonová. Ta se už včera dala slyšet, že Mayová nemá žádný mandát vyjednat vystoupení z Evropské unie

i za Skotsko. Skotové hlasovali „zůstat“ z vysokých 62 procent. Z britského severu se tak opět ozývá silné volání po hlasování o odtržení Skotska od Británie.

Další důležitou ženskou figurou se může stát britská labouristická politička Angela Eaglová, která vyzve dosavadního šéfa strany Jeremyho Corbyna. Ten čelí nespokojenosti straníků kvůli své údajně vlašné podpoře volby „zůstat“ v hlasování o brexitu. David Cameron předal

pomyslné žezlo své nástupkyni v dobré náladě. Vtipkoval, jeho konzervativci mu tleskali vstoje. Prý ho překvapilo, jak nenabýtý má najednou svůj denní program.

To Mayová ho bude mít nabitý hodně. Čeká ji tvrdé vyjednávání s evropskými institucemi, se zahraničními politiky a dohled nad právní bitvou, která bude brexit provázet. Mayová chce udržet s Evropou co nejúžší vztahy, to ale není to, co řada odpůrců EU chce slyšet.

Seznam úkolů Theresy Mayové

1. Nová vláda
Očekává se, že by ji měla sestavit během pár dní. Uvnitř vlády by také měla ustavit pracovní skupinu, která bude mít na starosti každodenní vyjednávání s EU o podmínkách odchodu. Padají zajímavá jména: členy by mohli být prominenti podporovatelé brexitu (a zároveň lidé, co pomáhali Mayové v kampani) Chris Grayling a Liam Fox. BBC spekuluje, že odměny v podobě zajímavé pozice by se mohla dočkat i Andrea

Leadsomová, původně soupeřka Mayové, která jí svým odchodem otevřela cestu do premiérského křesla. O sestavení vlády musí podle protokolu premiérku požádat královna.

2. Británie, samostatná velmoc
Spojené království čeká zásadní vyjednávání o tom, jak bude vypadat jeho role z globálního pohledu. Přesvědčit svět, že bude stále silná – možná ještě silnější – jako když byla

součástí EU. Klíčové bude přesvědčit o tom hlavně USA. Mayová bude jednat s Barackem Obamou, byť mu v křesle prezidenta zbývá posledních sedm měsíců.

3. Brexit
Mayová už prohlásila, že nehodlá aktivovat článek 50 Lisabonské smlouvy před koncem roku. Podle spekulací chce předtím mluvit s lídry EU neformálně. Vyzvání Británie z EU bude nejen politický,

ale hlavně právní problém. Británie musí zveřejnovat desítky mezinárodních smluv.

4. Udržet rozpočet na uzdě
Už teď je jasné, že naplnit cíl, aby Británie měla do roku 2020 rozpočtový přebytek, se nepodaří. Mayová ale řekla, že šetřit bude její kabinet i nadále, a přitom nechce zvyšovat daně. To nebude lehké, protože se čeká, že britská ekonomika kvůli brexitu klesne.

5. Udržet království vcelku
Expremiér David Cameron v prvním týdnu po své volbě navštívil Wales, Skotsko a Severní Irsko. Očekává se, že Mayová bude jednat podobně. Její prohlášení „brexit znamená brexit“ se ale nelíbí skotské reprezentaci. Skotové hlasovali pro setrvání v Evropské unii. Premiérka Nicola Sturgeonová žádá, aby Skotsko bylo přizváno k vyjednávání s Evropskou unií.

Právníci mají už teď s brexitem spoustu práce

Tereza Zavadilová

Nejvýhodnější by bylo, aby Británie i po odchodu z Evropské unie měla přístup na její jednotný trh. To ale může být politicky neprůchodné, říká šéfka advokátní kanceláře CMS Helen Rodwellová.

Co bude pro britskou legislativu největší výzvou? Procedura podle článku 50 Lisabonské smlouvy dělí brexit na dvě separované části. První je oddělení Británie jako členského státu EU, což bude mít řadu důsledků pro zbývající členy i evropské instituce. Druhou částí budou diskuze o podobě budoucích vztahů Británie s EU. Právě to bude pro britské právníky a jejich klienty tou největší výzvou. Velká část právních před-

pisů EU nebude dále platit ve třech britských jurisdikcích, tedy v Anglii a Walesu, Skotsku a v Severním Irsku. Proces, který nastane, lze přirovnat k procesu přijímání nového člena EU, jen obráceně. Británie se musí rozhodnout, co vše z mezinárodních smluv bude třeba přijmout, aby se zaplnilo právní vakuum. Klíčové pak

je, jak velké to právní vakuum bude a které předpisy se budou nejlépe hodit na jeho zaplnění.

Co budou advokáti nejčastěji řešit? Sektor služeb se na britské ekonomice podílí 80 procent, hlavní výzvou pro britské právníky je tedy radit firmám, které podnikají na zahraničních trzích, s výhodami a nevýhodami podnikání z Británie. Což se týká hlavně finančních služeb. Nejde jen o vztahy k EU. Británie musí separátně vyjednat nové úmluvy s 53 trhy, se kterými má EU dohodu o volném obchodu. Minimálně v kratším horizontu to znamená, že některé firmy se budou z UK spíše stahovat či přehodnotit plánované investice.

Budou mít právníci více práce? Které typy mezinárodních smluv se budou muset revidovat? Už teď vidíme v souvislosti s brexitem nárůst práce. Od společností, které hledají poradenství pro dlouhodobé kontrakty, do kterých brexit časově vstoupí, až po firmy, které se chtějí přestěhovat z Británie kamkoli do Evropy.

Ve kterých oblastech mohou nastat největší potíže? Většina mezinárodních obchodních úmluv nebude brexitem dotčena. Což jsou například smlouvy, které neobsahují ujednání o EU či jejich platnost skončí před brexitem. Ostatní mohou být zkomplikovány několika věcmi: zvýšenými obchodními bariérami, tržní či měnovou

volatilitou a omezením pohybu osob. Dotčeny budou logicky i ty smlouvy, které mají teritoriální hledisko zahrnující EU – protože unie od určitého momentu už Británii zahrnovat nebude.

Jak dlouho bude trvat jednání o odtržení od EU? Očekáváme, že vyjednání jakéhokoli nového obchodního vztahu s EU bude trvat výrazně déle než dva roky.

Jaký by byl ideální budoucí vztah EU a Británie? Z obchodního hlediska je klíčový přístup na jednotný evropský trh. Je však otázkou, zda to bude v Británii politicky průchodné, pokud by to znamenalo, že by nadále musela přispívat do rozpočtu EU a dodržovat většinu evropské legislativy.

Theresa Mayová (59)

- Narodena 1. října 1956 v Eastbourne, hrabství Východní Sussex
- Vystudovala geografii na Oxfordu
- V roce 1997 poprvé zvolena do parlamentu
- 2002–2003 byla výkonnou předsedkyní Konzervativní strany
- Členka několika stínových vlád konzervativců, v roce 2010 se stala ministryní vnitra a ministryní pro záležitosti žen a rovné příležitosti
- Od roku 2012 byla pouze ministryní vnitra
- Je vdaná a bezdětná

Kdo je Philip May? Čtěte na E15.cz

Žena, která jedná bez servítků

■ „Brexit je brexit, a my z našeho odchodu uděláme úspěch. Krédo, s nímž nová premiérka Velké Británie vstupuje do Downing Street 10, nebude lehké naplnit. Theresa Mayová také s odchodem nehodlá zvlášť spěchat, na rozhovory s Evropskou unií se chce pečlivě připravit.“

Jana Havligerová

Dosáhnout elegantního a Británii co možná nejméně škodícího odchodu z Evropské unie je jedna věc. Britští odborníci

i média se shodují, že Mayová je jednou z mála politiků, která dokáže zemi provést nejturbulentnějším obdobím za poslední desítky let. „Představuje jiný druh politika – klidného vůdce v místnosti plně přehnaně natěšených školáků,“ napsal list The Guardian. Druhou a neméně obtížnou záležitostí je uklidnit vnitropolitickou scénu po referendu.

BRITOVÉ MAJÍ PŘEDNOST

Premiérka evidentně hodlá dát přednost domácímu dění. Některé povinnosti jsou ostatně dané. Do 48 hodin by měla ohlásit sestavu svého kabinetu. Už jen fakt, zda to budou pouhé výměny vládních postů mezi stávajícími ministry, nebo důkladná obměna lidí, bude signálem, jak chce dosáhnout sjednocení Konzervativní strany. Mezi zastánci a odpůrci brexitu v řadách toryů zeje hluboký příkop a přiblížit jejich představy o dalším směřování země nebude hračka.

„Povinností naší strany není nic jiného než jednota. Potřebujeme jasnou a pozitivní vizi pro budoucnost naší země. Takové země, která nefunguje jen pro pár vyvolených, ale pro všechny,“ říká Mayová. Traduje se o ní, že do vlivných pozic vybírá lidi, kteří si to zaslouží prací – alespoň tak si počínala, když vedla ministerstvo vnitra. Takže bude zajímavé sledovat, jestli kvůli atmosféře ve straně bude ochotna taktizovat.

DOKÁŽE BÝT TVRDÁ

Splnit očekávání, se kterými Angličané hlasovali pro odchod z EU, znamená především zatočit s migrací. S ní má Mayová jakožto ministryně vnitra bohaté zkušenosti a k jejím úspěchům rozhodně patří například vyhoštění radikálního muslimského duchovního abú Katady.

Dokáže být tvrdá. Nejenže se staví proti unijní politice rozdělování uprchlíků, dokonce soudí, že běženci zachycení na moři mají být vráceni zpět i proti své vůli. Dlouhodobě prosazuje, aby Velká Británie ustoupila od ratifikace Evropské úmluvy o lidských právech.

Jenže odpor proti migrantům má na britských ostrovech i další rozměr. Do země proudí za prací občané z EU, hlavně Poláci. Jejich počet se od roku 2004 vyšplhal asi na půl milionu osob, „oblíbenou destinací“ je Británie i pro Čechy. A pokud se naplní prognózy – kvůli brexitu má propad růstu britského HDP činit jedno až 2,5 procenta – tlak, aby cizinci neubírali místním práci, poroste. Mayová si to uvědomuje. V boji o předsednický post a premiérské křeslo byla jediná, kdo odmítl potvrdit, že cizinci z EU, kteří teď v Británii pracují, budou moci v zemi zůstat.

Mayová ovšem také trvá na tom, že země má zůstat součástí jednotného evropského trhu, a představitelé EU už jí vzkázali, že bez volného pohybu lidí to nepůjde. Po změně migrační politiky je ale v zemi jednoznačně velká poptávka a vládnoucí konzervativci ji musejí uspokojit.

CHŮZE NA HRANĚ

Racionální a neústupná, tak Mayovou charakterizují její političtí soupeřníci nejčastěji. I proto někteří druhou premiérku v historii Británie přirovnávají k té první – Margaret Thatcherové. Jisté podobnosti tu jsou. Mayová je dcera anglikánského faráře, otec její předchůdkyně byl laický metodistický kazatel. Obě studovaly na Oxfordu. Mayová se prý i obléká podobně jako Železná lady, a co víc – svým obdivem k Thatcherové se netají.

Přesto, anebo možná právě proto se rozhodla vymezit. „Nevěřím jen v individualismus, ale ve společnost,“ prohlásila v jednom ze svých kandidátských projevů. Byla to narážka na proslulý výrok Thatcherové, že „společnost neexistuje“.

S tvrdostí si se Železnou lady ale určitě nezadá. Proti opozičním labouristům vystupuje už od mládí, a byť byla na straně odpůrců brexitu, při vyjednávání odchodu z EU nedá unijním politikům nic zadarmo. Chtě nechtě ji ale čeká dlouhá chůze na hraně. Na domácí půdě je odhodlaná vyhnout se předčasným volbám a zabránit rozpadu země. Na mezinárodním poli chce zvýšit samostatnost Británie a zároveň pro ni uchovat co nejvíce dosavadních výhod plynoucích z členství v unii. Není jí co závidět.

Krátce

Firem s vlastníkem v daňovém ráji přibýlo

V letošním prvním pololetí se počet českých firem, které mají vlastníka se sídlem v daňovém ráji, zvýšil o 15 na 13 434. Vlastníci z daňových rájů do základního kapitálu ovládaných firem investovali 362 miliard korun, ke konci roku 2015 to bylo 417 miliard. Statistiky zveřejnila poradenská společnost Bisnode.

Investiční pobídky dosáhly 4,3 miliardy

Príslib investiční pobídky od státu získalo letos v pololetí 36 projektů investorů. Celková výše pobídek dosáhla 4,3 miliardy korun, což je meziročně dvakrát víc. Stát tak podpořil investice v hodnotě 18 miliard a firmy slíbily vytvořit 4108 nových pracovních míst. Vyplývá to z údajů CzechInvestu.

Deufol staví nový závod, zaměstná v něm sto lidí

V chebském průmyslovém parku včera začala stavba výrobní haly společnosti Deufol. Přední světová fir-

ma zabývající se obalovou technikou zde postaví halu o ploše téměř 51 tisíc čtverečních metrů. Investice přesahující 200 milionů korun v první fázi přinese přes sto pracovních míst.

Twitter má v Česku více než 300 tisíc uživatelů

Sociální síť Twitter, který zítra oslaví deset let od svého zpřístupnění veřejnosti, má v Česku zatím více než 300 tisíc uživatelů. V roce 2011 tweetovalo asi 40 tisíc Čechů, o dva roky později jich bylo více než 161 tisíc. Aktuálně udávány počet je jen odhadem expertů. Českou verzi Twitter spustil v polovině roku 2012. /čtk/

Foto E15 Michael Tómaš

TRICET CHUTÍ. Prague Beer Museum, jež v pražské Dlouhé ulici otevřel severoamerický byznysmen Jose-Manuel Padilla, nabízí na výčepu 30 unikátních piv s rozmanitými příchutěmi, pocházejících z malých pivovarů.

Pražská Dlouhá se mění v ostravskou Stodolní

■ Mediální byznysmeni, američtí podnikatelé i protřelí restauratéři se vrhli do Dlouhé ulice v centru metropole. Nové hospody a bary tam rostou jako houby po dešti.

Daniel Novák

Přes dvacet let to byla lokalita, v níž byl magnetem večerní zábavy hlavně hudební klub Roxy. Dnes se Dlouhá ulice vinoucí se od Staroměstského náměstí mění v místo, kam v čím dál větších houfech směřují pijáci piva i něčeho tvrdšího. Tedy podobně jako v Ostravě ve vyhlášené Stodolní ulici. Na rozdíl od ní si ale v Dlouhé přijdou na své i milovníci dobrého jídla.

NÍŽŠÍ NÁJMY PŘITAHUJÍ

„Provozovatelé restaurací a gastronomických provozů potvrzují Dlouhou jako lokalitu číslo jedna,“ říká Jan Voslár, specialista na retail z poradenské společnosti Cushman & Wakefield. Výhodou Dlouhé podle něj je, že je snadno dostupná. Současně tam hospody a bary neplatí tak vysoké nájem, jaké jsou

obvyklé například v prestižní ulici Na Příkopě.

Proměny Dlouhé v poslední dekádě odstartoval v roce 2005 dnes již legendární Harley's Bar v čísle popisném 18. Za podnikem je mimo jiné někdejší vrcholový manažer Plzeňského Prazdroje Tomáš Tesner. O čtyři roky později v ulici otevřel koncept Lokál ze sítě Ambiente podnikatele Tomáše Karpíška. Za ním následují další provozovny.

TAK SE RODÍ GASTROTŘÍDA

„Čím víc dobrých podniků v okolí, tím větší koncentrace lidí, kteří se vyznají a dokážou ocenit dobré jídlo a pít,“ odpovídá mluvčí

Ambiente Šárka Hamanová na otázku, zda se nebojí konkurence.

V Dlouhé 46 sází hospoda Prague Beer Museum na piva z minipivovarů. Vlastníkem je severoamerický byznysmen Jose-Manuel Padilla. V Praze spolu s partnery založil ještě pivovár Two Tales. Za partáka v něm má spoluvlastníka poradenské firmy Fincentrum Martina Nejedlého.

Jeden z nejnovějších přírůstků v ulici je v Dlouhé 14. Majitelé podniku Food Story se rozhodli dát pod jednu střechu hospodu s pivotékou, prodejnu potravin „s příběhem“, kavárnu i bistrot. Spolumajitel firmy Jiří

Konhefr si výkon zařízení pochvaluje.

Dlouhá „gastrotřída“ má ideální umístění v samém srdci Prahy. „Během půlroku od otevření si náš podnik našel stálou klientelu a monitorujeme, že počet našich zákazníků stále roste,“ řekl deníku E15. Mezi Konhefrovými společníky v projektu patří také šéf webu Extra.cz Tomáš Kačena a někdejší dlouholetý šéfredaktor časopisu Maxim Pavel Vondráček.

A DALŠÍ JSOU VE FRONTĚ

K velkým změnám se schyluje v Dlouhé na čísle popisném 11 až 15. Realitní byznysmen Václav Klán tam se svou firmou Amádeus Real chystá přestavbu historického domu. V části vznikne zcela nová velká hospoda. S tisíci metry čtverečnicemi předčí i Lokál. Se stavbou se začne již příští rok, hotovo bude v roce 2018. Majitel tam nyní s pomocí Cushman & Wakefield jedná se zájemci o provoz pivnice. Ve zrenovované nemovitosti má být ještě jedna restaurace.

Velkým lákadlem zůstává v Dlouhé i legendární Roxy. Podnik fungující již přes čtvrtstoletí prošel v roce 2010 rekonstrukcí za stovky milionů korun.

Foto E15 Michael Tómaš

NATVRDO. Do nových lokálů v Dlouhé ulici se stahuje čím dál víc pijáků, a to nejen piva, ale i něčeho tvrdšího. Jako do Bombay baru.

NÁZORY str. 12
Fotogalerie na E15.cz

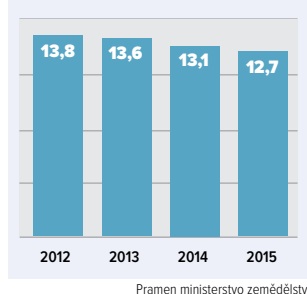
Díky omezování pesticidů je česká krajina zdravější

■ Stát ročně vynakládá na útlum používání pesticidů zhruba tři desítky milionů korun.

Dušan Kůtner

Tuzemští zemědělci loni použili na ochranu své produkce před parazity, plísněmi a dalšími škodlivými vlivy 12,7 milionu kilogramů pesticidů. Meziročně to znamená pokles o více než tři procenta, oproti roku 2012 pak o téměř osm procent. Vyplývá to z aktuálních informací ministerstva zemědělství o plnění plánu ke snížení používání pesticidů v Česku přijatého tehdejší vládou

Spotřeba pesticidů
(v milionech kilogramů za rok)

Patrná je tendence farmářů používat kritizované pesticidy co nejméně. Mimo jiné i proto, že se jedná o poměrně nákladnou záležitost.

Petra Nečase v září 2012. V přepočtu tak loni farmáři snížili spotřebu meziročně o více než čtyři stovky tun, oproti roku přijetí plánu pak dokonce o 1100 tun.

„Národní akční plán na snížení využití pesticidů se nám daří naplňovat. Celková spotřeba přípravků na ochranu rostlin v posledních letech klesá. To vede k zlepšování ochrany zdraví, vod a přírody,“ uvedl ministr zemědělství Marian Jurečka.

Zemědělci plán zaměřený až do roku 2020 akceptují, byť podle některých názorů omezuje jejich možnosti. „Sníží se portfolio prostředků, které lze používat. Pak nastává otázka, jestli povolené pesticidy jsou vždy vhodné pro danou situaci,“ míní předseda Zemědělského svazu Martin Pýcha.

Obecně mají podle něj zemědělci ale tendenci používat veřejnosti kritizované pesticidy co nejméně. Mimo jiné i proto, že se jedná o poměrně nákladnou záležitost.

V trendu chce ministerstvo zemědělství pokračovat. Plánuje proto uvést do praxe nový zákon o rostlinolékařské péči a podpořit biologickou ochranu rostlin. Ta by měla snížit rizika pro zdraví při aplikaci přípravků v místech, kam často chodí veřejnost.

„Novela zakazuje používat některé přípravky na ochranu rostlin do vzdálenosti 20 metrů od domů nebo zahrádek. Za porušení pravidel při dovozu chemických látek ze zahraničí a také za používání nelegálních přípravků se zvyšují postihy z jednoho na tři miliony korun,“ uvedl Jurečka.

Hlavními cíli plánu přijatého před čtyřmi lety jsou podle úřadu omezení rizik při používání přípravků, a více tak chránit zdraví lidí a životní prostředí. Proběhnout by to mělo bez omezení rozsahu zemědělské produkce a její kvality. Ročně stát na plnění plánu vynakládá zhruba tři desítky milionů korun.

BABIŠŮV FOND NAKUPOVAL

Foto E15 Anna Vacková

NOVÝM MAJITELEM komplexu Orchard, který patří k nejmodernějším kancelářským prostorům v Ostravě, se stal investiční fond Hartenberg Holding. Získal stoprocentní podíl ve společnosti Portal Investments, která je jediným vlastníkem Orchardu. Konečnými vlastníky Hartenberg Holdingu jsou ministr financí Andrej Babiš a Jozef Janov (na snímku), který je řídícím partnerem fondu. Tři budovy zahrnují 36 tisíc metrů čtverečních moderních kancelářských ploch třídy A.

Vodochodské Ae270 budou vyrábět Nigerijci

■ Vodochodskému Aeru se po letech podařilo najít kupce pro spící program malého dopravního letadla.

Štěpán Bruner

Projekt letounu Ae270, který se v Aeru Vodochody nikdy nezačal sériově vyrábět, koupí nigerijská společnost COPS Investment. Transakci deníku E15 potvrdila mluvčí Aera Tereza Vrublová. Svou polovinu programu novému investorovi prodal i druhý člen konsorcia Ibis, tchajwanská firma AIDC.

„Prodali jsme úplně celý program, výrobní plány i veškerý hardware,“ upřesnila Vrublová. Aero k tomu „přibalilo“ i jediný provozuschopný exemplář letounu Ae270, který dosud využívali představitelé firmy a objevoval se také na leteckých dnech. Cenu obchodu Aero neupřesnilo. Mluví však připustila, že několikamilionové náklady na vývoj se firmě zcela nevrátí.

Nigerijský konglomerát COPS, jehož hlavním oborem je stavebnictví, působí v celé západní Africe. Ani v oblasti letectví ale není úplným nováčkem. Jeho dceřiná spo-

Foto E15 Štěpán Bruner

VZKŘÍŠENÍ. Projekt malého dopravního letadla, který už byl léta u ledu, ožil v roce 2011. O kompletní program tehdy projevil zájem společnosti z Běloruska, Číny a z Ruska.

lečnost Aircraft Integrated Solutions provozuje několik center údržby letadel po celém světě.

„Naším cílem je naplno využít potenciál Ae270 a zahájit výrobu těchto letadel, která mohou jeden den přepravovat podnikatele a druhý den letět s nákladem, a to z moderních letišť nebo i z odlehklých neupravených ranvejí,“ uvedla COPS v prohlášení. Aero nepočítá s tím, že by se na výrobě Ae270 podílelo. „Pokud ale kupec bude pokračovat ve vývoji, budeme s ním spolupracovat,“ uvedla Vrublová.

Více E15.cz

Světové akcie uzavřely téma brexitu

■ Zatímco evropským burzám se nedařilo, ty americké či asijské mohly vydělat i desítky procent.

Jaroslav Bukovský

Přesně tři týdny trvalo, než se globální akciový trh vyrovnal s dopady brexitu. Právě včera totiž akciový index Dow Global mapující vývoj světových akcií smazal více než sedmiprocentní propad světových burz po oznámení výsledků britského referenda. Globální parket zároveň podrazil na letošní rekord. Prapor optimismu

nesou americké a asijské burzy, které investorům letos vydělaly mnohdy i desítky procent. Ačkoli starým kontinentem zatím rezonují obavy z britské brzdy, ekonomické vyhlídky nalevo i napravo od Evropy působí na burziánský kapitál spíše jako magnet.

„V důsledku brexitu a souvisejících rizik vypadá stav globální ekonomiky, viděný evropskou optikou, možná horší, než ve skutečnosti je,“ soudí hlavní ekonom UniCreditu Pavel Sobišek. Americkému trhu, který v posledních dnech zdolal historická maxima, pomáhá především stále se vzdalující okamžik vyšších úrokových sazeb. Pod burzy přikládají i ceny ropy,

kteří jsou podstatně vyšší než zkraje letošního roku.

Jen akcie zámořských ropných těžařů tak ze svých únorových minim podražily v průměru o 29 procent, rychleji než zbytek trhu rostly i akcie technologií či energetiky. Burzovními hvězdami jsou letos exotičtější rozvíjející se trhy.

Zisky o dvou procentních cifrách letos inkasují investoři v Indonésii, Thajsku, Filipínách nebo Pákistánu, dokonce více jak čtvrtinové zisky letos prozatím nabídly burzy v Argentině a Brazílii. Barvy Evropy hájí jen Rusko a Turecko, zatímco trh v Ankaře je o 13 procent výše než v lednu, Moskva letos vydělala dvojnásobek

„Akciové trhy zůstávají optimistické, protože riziko výrazného zpomalení růstu čínské ekonomiky a otřesy čínské burzy už nejsou tak akutní,“ zdůrazňuje hlavní ekonom Deloitte David Marek.

Globálním akcím pomáhají i dluhopisy. „Někteří z investorů začali přepínat na akcie, které momentálně vycházejí jako jeden z nejatraktivnějších druhů aktiv,“ doplňuje portfolio manažer Consequ Martin Pavlík.

Foto: Reuters

ROSTEME. Akcie kvůli nevýhodným dluhopisům táhnou, nepřekvapil je dlouhodobě ani brexit.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 13. 7. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,623
Čína	1	3,650
Dánsko	1	3,635
EMU	1	27,035
Chorvatsko	1	3,608
Japonsko	100	23,342
Kanada	1	18,704
Maďarsko	100	8,627
Norsko	1	2,902
Polsko	1	6,137
Rusko	100	38,273
Švédsko	1	2,865
Švýcarsko	1	24,786
Turecko	1	8,437
USA	1	24,415
Velká Británie	1	32,420

Akcie na pražské burze

13. 7. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	53,50	1,90
ČEZ	441,30	0,98
Erste Bank	556,00	-0,71
Fortuna	87,30	0,00
Kofola	430,00	-1,15
KB	902,00	1,13
Moneta	72,35	-1,70
O2 CR	200,00	-2,44
Pegas	810,00	0,00
Philip Mor. ČR	12 722,00	0,59
PLG	207,10	0,00
TATRY	650,00	0,00
Unipetrol	172,00	0,00
VIG	460,00	-1,92
Celkový objem (v tisících korun)	582 132,05	

Z parketu

Marek Dřimal

Bank of England kvůli brexitu uvolní měnovou politiku

Poprvé od překvapivého výsledku referenda o brexitu dnes zasedá britská centrální banka. Většina analytiků očekává, že Bank of England na rozhodnutí voličů zareaguje snížením sazeb, prvním od roku 2009. Náš výhled navíc předpokládá restart programu odkupu aktiv.

Brexit přináší pro ekonomiku Spojeného království alespoň dočasně zvýšenou nejistotu, zpomalení aktivity, pravděpodobný pokles investic a výrazné pohyby na finančních trzích. Už přede dvěma týdny guvernér Bank of England Mark Carney prohlásil, že adekvátní reakcí jeho instituce bude uvolnění

měnových podmínek. A to navzdory propadu libry, který se nejspíše promítne do zvýšení inflace.

Prvním krokem, který se očekává od dnešního zasedání a je i konsenzem trhu, je snížení měnověpolitické sazby o čtvrt procentního bodu na nové historické minimum 0,25 procenta.

Další pokles sazeb na nulu, natožpak do záporu, je ale podle nás nepravděpodobný, protože by mohl ohrozit stabilitu finančního sektoru.

Naopak se podle našeho odhadu dočkáme rozšíření kvantitativního uvolňování, neboli programu odkupu dluhopisů. V každém nadcházejícím čtvrtletí by Bank of England mohla nově nakupovat dluhopisy v objemu 25 miliard liber.

Důsledkem nervozity po referendu i kroků Bank of England bude další oslabování libry. Její kurz proti dolaru by se měl ke konci roku dostat až k úrovni 1,26.

Zároveň však očekáváme oslabení eura vůči dolaru a s tím i koruny. Hodnota libry by se tak v eurovém i korunovém vyjádření už do konce roku neměla zásadně měnit.

Autor je analytikem v Komerční bance

Krátce

Motoru čínské ekonomiky se nedaří

Čínský vývoz i dovoz klesly minulý měsíc více, než se čekalo. Vývoz z Číny se v červnu snížil meziročně o 4,8 procenta a dovoz do Číny klesl o 8,4 procenta. Propad je horší než očekávání analytiků, kteří v průzkumu agentury Reuters počítali s poklesem o 4,1 procenta, respektive o pět procent.

Přebytek ropy může ohrozit cenovou stabilitu

Mezinárodní agentura pro energii (IEA) zvýšila svůj odhad růstu světové poptávky po ropě v letošním a příštím roce na 1,4 milionu, respektive 1,3 milionu barelů denně. Růst evropské poptávky se každopádně neudrží, může být tak ohrožena cenová stabilita.

Španělsko a Portugalsko nemusejí dostat pokutu

Španělsko ani Portugalsko neudělaly dost, aby snížily svůj vysoký rozpočtový deficit. I přesto by však pokuta mohla být nulová, pokud země poskytnou záruky, že budou omezovat výdaje, uvedl eurokomisař pro ekonomické a měnové otázky Pierre Moscovici.

Airbus omezí výrobu letadla A380

Aerolinky spíše používají střední velká letadla, což zasáhne výrobu letadel A380, jejich produkci sníží Airbus o polovinu. Od roku 2018 tak vyrobí jen 12 letadel ročně. /čtk/

OBAVY. Mladé obyvatele Dublinu může brzy zasáhnout snaha Evropské komise zvýšit daně.

Irsko pošle EU více peněz

Vysoký hospodářský růst Irska může vést i k problémům. Dublin bude muset například odvést výrazně více do společného rozpočtu Evropské unie, kde se podle údajů o výkonu ekonomiky počítají členské příspěvky. Předloni Irsko ze společné kasy podle Evropského statistického úřadu dostalo o 38 milionů eur více, než do ní poslalo. Statistický skok

ale pošle ostrovany mezi země, které na zbytek Unie doplácí.

Přesnou kalkulaci nových unijních příspěvků ale ještě dublinští úředníci v rukou nemají. Dalším negativním dopadem bude také návrat celosvětové pozornosti k nechvalně známému irskému daňovému systému. Evropská komise například vyšetřuje daňové dohody

Dublinu s americkým technologickým gigantom Apple.

Za růstem irské ekonomiky o 26,3 procenta do velké míry stojí přesun některých společností zpět do Irska poté, co od začátku loňského roku postavilo mimo zákon praktiku zvanou jako „dvojitá irská“, kterou rády využívaly hlavně právě technologické a farmaceutické společnosti. /paj/ **Vice E15.cz**

Čína straší své sousedy

Čína si vyhrazuje právo vyhlásit nad Jihočínským mořem identifikační pásmo protivzdušné obrany (ADIZ), informoval náměstek ministra zahraničí Liou Čen-min. „Čína má právo toto pásmo vyhlásit, stejně jako už to udělala nad Východočínským mořem,“ řekl Liou, kterého citovala agentura AP.

Tento krok by vyostřil napětí ve sporné oblasti. ADIZ vyhlášené nad Východočínským mořem

nerespektují Spojené státy ani další země.

Toto prohlášení učinil Peking den poté, co mezinárodní rozhodčí soud v Haagu odmítl čínské územní nároky v Jihočínském moři. Vyhověl tím požadavku Filipín v územním sporu o strategicky významnou

oblast. Rozhodnutí soudu je sice teoreticky pro Peking závazné, je však těžko vynutitelné. Čína už v reakci na soudní verdikt uvedla, že ho neuznává. /čtk/

„Čína by porušila mezinárodní právo, kdyby ignorovala rozhodnutí haagského soudu,“ uvedl John Kirby z ministerstva zahraničí USA.

Slovensko a Bulharsko chtějí společný plynovod

Slovensko a Bulharsko se dohodly na memorandu o porozumění pro projekt připravovaného plynovodu Eastring, jehož realizaci prosazuje slovenský přepravce zemního plynu Eustream.

Memorandum dnes na okraj neformální schůzky ministrů pro energetiku zemí EU podepsal slovenský ministr hospodářství Peter Žiga a státní tajemník bulharského ministerstva energetiky Žečo Stankov, informovalo slovenské ministerstvo hospodářství. „Eastring považuje slovenská strana za jeden z nejvýznamnějších projektů na dosažení cíle EU v oblasti diverzifikace přepravních tras a posílení energetické bezpečnosti v re-

gionu střední a jihovýchodní Evropy,“ uvedlo ministerstvo. Podle Žigy memorandum představuje vyjádření politické podpory projektu. Eastring by potrubím spojil Slovensko,

Maďarsko, Bulharsko a Rumunsko.

Předpokládaná přepravní kapacita plynovodu, který by zároveň propojil plynárenské sítě západní a jihovýchodní Evropy, by měla dosáhnout až 40 miliard metrů krychlových ročně. Eustream,

ve kterém má manažerskou kontrolu a menšinový podíl skupina Energetický a průmyslový holding, již v červnu podepsal memorandum o porozumění ohledně plynovodu Eastring se svým bulharským partnerem, společností Bulgartransgaz. /čtk/

Kapacita plynovodu by mohla dosáhnout až

40

miliard krychlových metrů ročně.

REFLEX

ČESKÉ HRDINSTVÍ NA EXPORT

Češi zatím neumějí levně investovat

■ **Drobný investor to nemá lehké.** Z jedné strany na něj útočí banky s drahými podílovými fondy, ze druhé investiční diletanti se zaručeně dobrými tipy. V kombinaci s omezenou investiční gramotností tak dobrodružství malých hráčů na parketu končí v lepším případě deziluzí, v horším katastrofou. „Čím dříve se většina populace naučí sama investovat, tím lépe,“ říká šéf české pobočky Saxo Bank **Pavel Drahotský**.

Jaroslav Bukovský

■ **Jak moc loni do byznysu promluvila aféra se strmým posílením švýcarského franku? Tehdy jste po klientech žádali náhradu vzniklé ztráty. To asi pro Saxo Bank nebylo zrovna dobré promo...**

Saxo byla zodpovědná za vypořádání klientských obchodů a zajištění likvidity. Abychom splnili smluvní závazky vůči protistranám jednotlivých obchodů, museli jsme profinancovat ztráty klientů a následně jsme po nich žádali vrácení peněz, které jsme jim dočasně půjčili. Samotná banka prakticky žádnou spekulativní pozici na frank otevřenou neměla. Šlo o typickou černou labuť, expozice na frank je v našich zeměpisných šířkách navíc tradičně vysoká, takže efekt byl poměrně významný. Obchodní aktivita klientů se vrátila k normálu již po několika měsících a dále roste, byť při nižších maržích, což je dáno podmínkami na trhu.

■ **Vyčíslete ztráty, které jste tehdy klientům museli profinancovat, a kolik se vám vrátilo?**

Šlo zhruba o 120 milionů dolarů, které jsme museli prakticky okamžitě sehnat, abychom pro protistranu obchodu zůstali relevantními partnery. Část z těchto peněz jsme dostali zpět, stále ale běží nějaká vypořádací řízení.

■ **V Česku se nezadržitelně blíží okamžik, kdy se uvolní koruna. Hrozí obdobné potíže i zde?**

Likvidita franku byla a je podstatně vyšší než na koruně, a jeho kurz přesto reagoval divoce. U koruny může být reakce obdobná. Pokud začne na posílení koruny ve velkém měřítku sázet zahraniční kapitál a ČNB situaci technicky nezvládne, tak může být výkyv kurzu i větší. Na druhou stranu ve Švýcarsku nikdo netušil, že

se to stane, tady se to ví, jen je otázka, kdy a jaká bude „palebná síla“ na kompenzaci pohybu na trhu. Ať už intervence padnou skokově nebo postupně, výnos šest až osm procent si spekulanti včetně těch zahraničních nebudou chtít nechat ujít.

■ **Působíte dlouho na českém trhu on-line obchodování. Jak se vyvíjí investiční gramotnost drobných českých burziánů?**

Gramotnost roste, ale na můj vkus příliš pomalu. Všechno souvisí s časem stráveným na trhu. A pokud si necháte prodat narychlo nesmyslný produkt, na kterém prodáte, odejdete z trhu a zkušenosti nezískáte. Pokud je mi 30 let a mám před sebou zhruba dalších třicet čtyřicet let aktivního života, mělo by pro mě být výsostnou snahou se nejen připravit na profesi, ale také připravit se na to, co udělám s vydělanými penězi.

■ **Nabízíte produkty jako opce, shorty, což jsou pro běžného českého investora obtížněji uchopitelné nástroje. Zároveň tvrdíte, že český drobný investor není příliš vzdělaný, jak to jde k sobě?**

To je přesně aura, kterou se kolem sebe snaží šířit prodejní distribuční sítě a banky jakožto dodavatelé investičních produktů. Tvrdí, že bez nich to nejde a že jde o příliš složité nástroje. Pokud například koupím opci za sto dolarů, pak mám za předem známý náklad neomezený potenciál výnosu, naproti tomu maximální ztráta se rovná právě té stoce, což je pro řízení rizika ideální stav, hlavně pro lidi, kteří nemají tolik času věnovat se správě svých peněz. Dopředu znáte své riziko. Pokud ale koupíte podílový fond, tak máte jistotu, že na počátku zaplatíte několik procent vstupního poplatku, že budete platit

manažerský poplatek bez ohledu na výsledek, a navíc nelze využít stop-lossů. Když manažer fondu nezvládne zareagovat třeba na nějakou černou labuť, veze se klient s ním. Klient v podstatě vypisuje bílanku šek manažerovi svého fondu.

■ **Drobný český investor se ale tradičně ve fondech zhlíží.**

Drtivá většina Čechů stále věří tomu, že bez podílových fondů a různých podivných druhů spoření to nejde. Banky to pochopitelně podporují, potřebují vaše peníze vytáhnout do investic a srazit vám čtyři pět procent na poplatcích. Ačkoli se banky tváří, že volba není, opak je pravdou. Nicméně řady důvtipných a zvědavých lidí hledajících informace neustále rostou.

■ **Co vám na českém trhu s investičními produkty nejvíce chybí?**

Dříve tu byly požadavky na makléřské zkoušky, což zaručovalo především drobným investorům, kteří začínají obchodovat, že byli obsluhováni skutečně fundovanými lidmi. Chápu, že distribuční sítě tlačí na to, aby mohlo jejich produkty prodávat co možná nejvíce lidí, ale kvantita jde na úkor kvality. Investice může prodávat i člověk s velmi malou kvalifikací a důsledky se dříve nebo později projeví. Čím dříve se většina populace naučí sama investovat, tím lépe. A je to v jejich zájmu povypínat prostředníky. Připravit „investičního poradce“ na výkon povolání trvá reálně jen několik týdnů, v lepším případě měsíců. Jaká je jejich motivace? Primárně ochránit a ideálně zhodnotit mé úspory, nebo mi prodat co nejvíce produktů s nejvyššími poplatky?

■ **V zahraničí toho umějí drobní investoři více?**

Pamatuju si ještě ze Citibank jednu osmdesátiletou dámu z Izraele, se kterou jsem vedl rozhovor na téma jejího portfolia a byl to rozhovor horší než bakalářská zkouška. Tam se zkrátka po generace předává finanční gramotnost a postupně se nabaluje. Takto finančně gramotní lidé si už dokážou podstatně lépe poradit s nabídkami neseriózních prodejců. Je třeba jen začít a být třeba v rodině první.

„Pokud mám před sebou třicet čtyřicet let aktivního života, mělo by pro mě být výsostnou snahou připravit se nejen na profesi, ale také na to, co udělám s vydělanými penězi.“

!! Ať už natisknete peněz, kolik chcete, je efekt marginální, pokud se ale ze dne na den prudce zvedne cena ropy, projeví se to úplně ve všem a přes noc máte globální inflaci.

EB Jak dlouhé bude období nulových, respektive záporných sazeb?

V tom se dá krásně žít, je to podle mého dlouhodobý stav. Pokud něco způsobí globální inflaci, nebudou to určité centrální banky. Už se ukázalo, že ať už natisknete peněz, kolik chcete, je efekt zcela marginální, pokud se ale ze dne na den prudce zvedne cena ropy, projeví se to úplně ve všem a přes noc máte globální inflaci. Do té doby se ale dá krásně žít a stárnout s deflací.

EB V čem může zoufalá inflační snaha centrálních bank nejbolestivěji narazit?

Nedej bože, aby se současný experiment centrálních bank s tiskem peněz vymkl kontrole. Trh evropských dluhopisů je momentálně zcela zdeformovaný. Tím, že ECB vytváří obrovskou umělou poptávku, udržuje jejich ceny extrémně vysoké. Tyhle papíry přitom vlastní velcí hráči, velké finanční instituce. V důsledku tak Evropská centrální banka drží bohaté hráče ultrabohatými a penzijní fondy relativně bohatými. Ale pokud faktor ECB odejde z trhu, bude to problém. Ne až tak pro bohaté hráče, jako spíše pro penzijní fondy. Spousta drobných investorů, kteří žijí v dobré víře, že mají konzervativní penzijní fond, ve kterém se léta uměle nafukovaly ceny dluhopisů, může najednou zrealizovat 30 procent ztráty. A když se vám to stane v 65 letech, tak to není legrace.

Pavel Drahotský (39)

Od roku 2004 působil v Citibank. Postupně převzal odpovědnost za celý prodej investičních nástrojů včetně spolupráce s třetími stranami. Americkou banku opustil na konci roku 2011 v pozici viceprezidenta a ředitele investičních produktů. Poslední dva a půl roku se soukromě věnoval wealth managementu. MBA získal na Barcelonském ESMA. Ve volném čase se věnuje myslivosti a rychlým lodím. Je ženatý a má syna.

Evropa si neprošla hlubším, bolestnějším propadem jako Amerika, kde po roce přirozeného vývoje došlo k obratu a zdravému růstu. Pokud v Evropě zmizí ze scény Evropská centrální banka, spolu s ní odejde i celá řada dalších spekulativních investorů. Pokud přijde v budoucnu nějaký kotrmelec na kapitálových trzích, příčinou bude podle mého Evropa, konkrétně bankovní sektor. Střední a západní Evropa nemá potenciál, nebude tu žádný baby boom, lidé si už v podstatě všechno nakoupili a ve stáří rozhodně víc utrácet nebudou.

EB Má tedy smysl v Evropě do něčeho investovat?

Ano, pokud sážete na zaběhnutý byznys, který vám bude dávat pravidelnou dividendu, a nechcete riskovat velké ztráty. Třeba tabákový průmysl. Něco, kde víte, že byznys recese příliš neohrozí. Evropské investice mají své kupce, pokud chcete pravidelnou, relativně nižší rentu.

EB Když vsadit na růst, tak tedy kde?

Čína povolila druhé dítě v rodině a ze dne na den ho kolem 150 milionů žen bude chtít. Takže přijde boom mateřských školek, základních škol, univerzit, bytů, infrastruktury. Indie má zase věkový průměr kolem 37 let, to máte dvacet třicet let perspektivu násobně vyšších růstů než v Evropě i v Americe, proto se vyplatí tam být. Osobně dokonce na růst Indie sázím více: nehraje zde tak velkou roli politika a jen minimum systémových změn postačí, aby se zpět do země vrátily zástupy Indů pracujících v zahraničí a přinesly domů ze světa své obrovské know-how.

EB Jak je na tom český on-line brokerský trh, není to příliš malé hřiště?

Naopak, v Čechách i na Slovensku je stále mnoho lidí, kteří mají peníze, ale zatím neobchodují. Na rozdíl třeba od Polska, kde obchodníci nabízejí klientům podstatně vyšší přidanou hodnotu, dělají vlastní výzkum, analýzy, školí klienty a podobně. Profesionál by navíc měl klientovi vyargumentovat, že se vyplatí koupit nebo prodat, i když davová psychologie zrovna velí opak.

EB Nepřichází tedy spíše doba, kdy investor místo internetových platform vašeho typu, kde bude

obchodovat sám, přejde ke správci, který se o jeho peníze postará?

Vycházím z toho, že zhruba tři čtvrtiny podílových fondů nedokážou dlouhodobě překonat průměr vývoje akciových indexů. Pokud jsou na tom aktivně řízená portfolia takto, pak nemá smysl jít drahou cestou aktivní správy, ale můžete si koupit ETF, které s nižšími náklady a lepším řízením rizika statisticky odvede stejnou práci. Anebo si koupíte opci, a tím určíte svou maximální ztrátu, kterou jste ochoten akceptovat.

EB Připravujete nějakou zásadní produktovou novinku?

Ano, osobně tomu říkám investiční autopilot. Klient může na základě plné moci udělené Saxo Bank okamžitě a automaticky kopírovat investiční strategii úspěšných klientů. Ti nabízejí svou investiční strategii s tím, že kdokoli je bude moci následovat. Něco ve smyslu sociální sítě investorských vzorů a jejich následovníků.

EB Finanční trhy jsou momentálně značně nejisté, přičemž výsledek britského referenda je jen jedním z důvodů. Jak pravděpodobná je událost typu finanční krize?

Jsem nervózní z evropského bankovního sektoru, protože

Tvář dne

„Zaznělo tady dnes, že 14 procent skleníkových plynů v Evropě vytvářejí naši zemědělci,

řekl předseda zemědělského výboru Jaroslav Faltýnek (ANO) ve sněmovní rozpravě nad návrhem rozšířit zelenou naftu i pro farmáře v živočišné výrobě.

str.3

Foto: išk

Komentář

Bohumil Pečinka

Sedm statečných v akci

Začátkem týdne se poprvé sešlo „sedm statečných“, jak překřtil sedmičlennou parlamentní vyšetřovací komisi k takzvané reorganizaci policie její předseda Pavel Blažek. Komise zveřejnila seznam třinácti jmen, jež si bude postupně od 28. července zvat na výsledky. Z výčtu jmen (Šlachta, Komárek, Tuhý, Murín, Lang, Vild, Laube, Babiš, Chovanec, Pavel Zeman, Bradáčová, Ištvan, Komár) lze leccos vyčíst.

Předně zvítězila širší varianta práce komise. Nebude se tedy zjišťovat pouze to, jak vznikl na policejním prezidiu plán sloučit dva celostátní policejní útvary a jaké byly motivace „slučovatelů“ v čele s policejním prezidentem Tuhým. Výsledkové protokoly se mají rovněž stočit na to, zda už předtím nedocházelo mezi oběma špičkovými útvary (ÚOOZ, ÚOKFK) k likvidačním bojům, do jaké míry spolupracoval předseda ANO Babiš s ÚOOZ, jestli jej nevyužíval v konkurenčním boji s ostatními firmami a po-

dobně. Stručně řečeno, jestli nakonec plán dát oběma elitním policejním útvarům jednotné velení nebyl daleko nejvíc motivován snahou zabránit „bratrovražednému“ boji dvou soupeřících policejních těles. K čemu práce komise nejspíš povede?

Zmrazený politický život během prázdnin si určitě vybere svou daň v podobě zvýšeného zájmu o dění ve vyšetřovací komisi. Jestliže Andrej Babiš a jeho ANO rozeseli po republice 750 billboardů kritizujících policejní reorganizaci, lze očekávat, že

Spor o reorganizaci policie je jedním z článků boje o převrstvování moci v ústavních orgánech.

informace z komise dodají starému sporu nové palivo. Budeme svědky zveřejňování informací a dezinformací až do 8. října, kdy proběhnou krajské a senátní volby.

Jinak řečeno, ANO vsadilo na policejní reorganizaci jako nosné téma, namísto toho ČSSD spíše na neschopnost babišovců v dopravní oblasti (mýtný systém, nebudování dálnic). Babiš však má média, která budou hrát důležitou nátlakovou roli. Z tohoto pohledu bude pod-

statné, jestli po vyslechnutí prvního seznamu třinácti osob se komise bude snažit odpovědět na otázky typu, proč docházelo ze Šlachtyva útvaru k tak kolosálním přepisům odposlechů právě do babišovských médií?

Důležitý příspěvek přinesl do celkové debaty expremiér Jan Fischer, který v posledním vydání časopisu Týden řekl, že „co se dělo okolo reorganizace policie, už podle mě není jen další koaliční spor. To je hluboká politicko-společenská zásadní věc. Je to o dělbě moci v orgánech činných v trestním řízení, v justici a tak dál.“ Bývalý premiér a ministr financí k tomu dodal: „Já nechci žít ani v policejním státě, ani v prokurátorské republice. Já chci vždy dobře vědět, kde se v zemi vládne. Že se nevládne ani na policejním direktoriátu, ani v Olomouci, ani na Státním zastupitelství v Praze. Že se vládne ve Strakově akademii, na Hradě a ve Sněmovní ulici.“

To je další rovina celé kauzy. Spor o reorganizaci policie je jedním z článků boje o charakter státu, o převrstvování moci v ústavních orgánech, které zde začalo někdy před čtyřmi lety a dosud ještě neskončilo. V tomto smyslu bude práce vyšetřovací komise a její závěrečná zpráva jen malým střípkem širší politické mozaiky.

Autor je komentátorem Reflexu

Glosa

Dobře jim tak

Dlouhá ulice v Praze má prý ambice stát se centrem zábavy à la ostravská Stodolní. Tedy plná barů, restaurací a hospod. Na první pohled dobrá zpráva. Kdo ale zná Stodolní z devadesátých let, s dojetím vzpomíná na ulici se všudypřítomným geniem loci. Vytvářely jej poklidné bary a restaurace s rozmanitými návštěvníky, nepřemrštěnými cenami, pověstný antikvariát a kavárna Černý pavouk a další.

Po radikální proměně v takzvané centrum zábavy s vlastní vlakovou stanicí se z ní stala ulice s uřvanými předraženými lokály zavíracími hluboko po půlnoci, nejlépe za asistence strážníků. To vše za korzování hlučných, rozjařených či zcela ožralých kumpánů, do jejichž sporů se neradno pouštět, jak se přesvědčil zpěvák Michal Hruža poté, co jej zmlátili a on upadl načas do kómatu. Taky se tam kdysi střelelo.

V přelidněném hlavním městě je přitom toto vše nutné vynásobit zhruba dvěma. Pokud to mají provozovatelé na mysli, tak potěš pámbu. Anebo spíše – dobře jim tak.

Dušan Kütner

Kresba: Milan Kounovský

Nový Mégane v provedení sedan připomíná Talisman

■ Renault představil další verzi nové generace modelu Mégane. Po základním hatchbacku a novém kombi přichází sedan. Ten se bude vyrábět v Turecku a zamíří na dvacet trhů po celém světě včetně České republiky.

Lukáš Dittrich

Také v případě sedanu posloužila jako základ dnes už dobře známá platforma CMF. Ani design nepřekvapí, protože Renault použil všechny stávající prvky současných modelů. Ve výsledku tak Mégane Sedan vypadá jako zmenšený Talisman.

Automobilka v tiskové zprávě upozorňuje na

nadprůměrný prostor na zadních sedadlech a velkorysý kufr, který nabídne objem 508 litrů. Zajímavostí má být také bezdotykový přístup do zavazadelníku. Co se dalších systémů týká, očekávejte vše, co známe z ostatních verzí Mégane. Chybět nebude systém R-Link ani množství asistentů.

Na výběr budou dva benzinové a tři naftové motory.

Základ obstará zážehová nepřepínatelná šestnáctistovka (84 kW/115 k), silnější alternativou bude přepínatelná dvanáctistovka nalaďená na 97 kW (130 k). Pokud toužíte po dieselu, budete si vybírat mezi čtyřválcí 1.5 dCi o výkonu 66 kW (90 k) a 81 kW (110 k), vrchol obstará diesel 1.6 dCi (96 kW/130 k).

Více na AUTOREVUE.cz

PROSTORNÝ S MODERNÍ VÝBAVOU.

Nový sedan se chlubí nadprůměrným prostorem na zadních sedadlech a velkorysým kufrem, který nabídne objem 508 litrů. Zajímavostí je také bezdotykový přístup do zavazadelníku.

Foto: renault 4x

Kabeláž v Bentley Bentayga váží 50 kilogramů

Bentley Bentayga je fascinujícím dílem moderní techniky. Ne náhodou se pyšní titulem nejrychlejšího a nejluxusnějšího crossoveru světa, k tomu pochopitelně potřebuje nejen výkonný motor, ale také špičkovou techniku. Automobilka před nedávnem poodhalila, co všechno Bentayga skrývá ve svých útrobách.

Naprostou samozřejmostí je radarový systém pro adaptivní tempomat, 12 parkovacích senzorů kolem celého vozu, šest kamer a nespočet osvětlení – a teď nemyslíme jen vnější, ale i vnitřní, včetně ambientního osvětlení interiéru. Ve výbavě dále nemusí chybět ani chladnička, hi-fi

Foto: bentley 2x

systém s 18 reproduktory nebo třeba natahovací strojek implementovaný v palubní desce pro příplatkové hodinky Breitling v hodnotě čtyř milionů korun.

Tohle všechno si pochopitelně vyžádá hodně elektroniku.

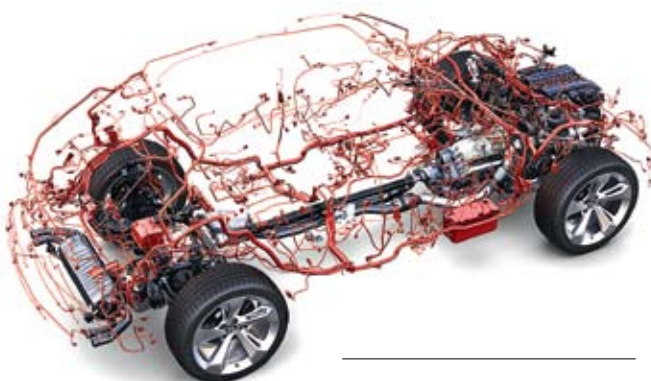
Vůz například disponuje 90 řídicími jednotkami, které spolu komunikují v lokální síti. Mozek auta řídí systém, který obsahuje více než sto milionů řádek kódu. Ten má na starost všechno od jednoduchého upozornění na

nezapnuté pásy až třeba po komplikovaný systém jízdní stability vozu.

Pokud byste kabeláž vozu dali na váhu, ukázala by vám přibližně 50 kilogramů. Všechny systémy jsou přitom vzájemně propojené,

takže data z jednoho senzoru využívá auto pro celou řadu funkcí. Až pohled na počítačový render kabeláže auta ale ukazuje neuvěřitelnou komplexnost dnešních moderních vozů.

/oli/

Dospívání v pestrém prostředí naši hudbu zásadně obohatilo

„Vydali jsme první desku v nákladu tisíc kusů a už druhý týden jsme dodělávali dva tisíce kopií pro jednoho německého distributora,“ vzpomíná s úsměvem na počátky Thievery Corporation **Rob Garza**, jeden z dvojice producentů tvořících jádro neustále se proměňující sestavy. Od poloviny devadesátých let vydává americký projekt desky na pomezí trip hopu, dubu a acid jazzu, dokořeněné pokaždé čerstvými inspiracemi ze světa world music. V noci ze soboty na neděli roztančí se zvláštní show ke dvacátému výročí i festival Colours of Ostrava.

Petr Frinta

ES Každá vaše nahrávka je odlišná, vyrůstá z odlišné kombinace inspirací. Zatím poslední Saudade je zakořeněná v bossa-nově. Máte o základní stylizaci vždy jasno dopředu, nebo krystalizuje až během nahrávání? Nachystané máme jen základy, obrysy. Až když se sejdem ve studiu, pracujeme s nimi dále a deska většinou nabere podobu sama. Saudade mělo původně znít docela jinak. Měli jsme hodně materiálu, který by klidně vydal na druhý díl Culture of Fear, ale po pár dnech jsme zjistili, že tímhle směrem znovu jít nechceme, že chceme něco osobnějšího, naléhavého, nostalgického, vrátit se k bossa-nově, a tak vzniklo Saudade.

ES Nedílnou součástí vašich nahrávek i koncertů jsou nepravidelně rotující pěveční hosté. Když skladby píšete, uvažujete rovnou o interpretovi? Ne. Až když sedíme nad těmi základy, začínáme přemýšlet, jaký hlas by se hodil k jejich melodickým linkám. Většinou ale i to nakonec dopadne jinak. Písničky už pak totiž vznikají jako spolupráce s dotyčným zpěvákem a ten nám je jako rovnocenný autor často celé přepíše. Máme dost těch, které by v původních verzích nikdo nepoznal.

ES Na letošní rok jste oznámili vydání novinky, v jakém je stadiu?

Právě ji dokončujeme. Chceme ji nechat uzrát, na podzim udělat poslední dotáčky a úpravy a na přelomu roku ji vydat. Jde o album hluboko zakořeněné v reggae, nahrávali jsme jej kde jinde než na Jamajce a s kým jiným než s Jamajčany. Bude to hodně klasická deska, tím myslím autentická a ctící kořeny, ale přitom bude znít současně, moderně.

ES Mají mnohobarevné stylizace vašich nahrávek co do činění s tím, že jste oba vyrůstali v multikulturním prostředí Washingtonu?

Určitě, pro nás pro oba to byla zásadní, formující zkušenost. Žít tu znamená dříve nebo později se střetnout s oběma místními subkulturními komunitami, houseovou a punk/hardcorovou. Zvláště ta druhá okolo kapel jako Fugazi a jejich vydavatelství Dischord s nesmlouvavou do-it-yourself etikou převrátila moje představy o hudbě, umění, angažovanosti i o životě naruby. Washington nejsou jen vládní instituce, ale i spousta neziskových a nestátních organizací, a tím i záplava kulturních ambasadorů doslova z celého světa. Zde jsem se poprvé blíže seznámil s většinou vlivů, které na deskách vstřebáváme, i s řadou lidí, s nimiž pracujeme dodnes.

Foto: robgarza.com

ES Od počátku si vydáváte desky sami. Je ještě reálné při vaší velikosti zůstat věrní do-it-yourself ideálům? Obvykle dávám k dobru bonmot, že kdybychom se tohoto přesvědčení nedrželi, dvacet let v byznysu bychom nikdy nemohli přežít. Myslím, že je to rozhodnutí, které většině dnešních hvězd chybí k tomu, aby se dokázaly uživit, a přitom zůstaly relativně umělecky svobodné. A především aby si zachovaly přičetnost. Paradoxně odpoutat se od vydavatelství a agentur je dnes nejsnazší. Většina hudby je již distribuována digitálně, proto nám stačí mít v kanceláři jediného člověka a jen občas, když je třeba, najmout další nárazové.

ES Po celou kariéru se nepřímo angažujete v politice. V dubnovém rozhovoru pro magazín HeadCount jste uvedl, že společným rysem současných prezidentských kandidátů v USA je to, že pro voliče představují alternativu. Není to spíše než alternativa jen útěk před Obamovým chápáním demokracie, vyžadujícím od každého více participace a solidarity?

Jsem si jistý, že Hillary vyhraje. Co nás na politice zajímá, nebo možná až děsí, je postupné pronikání ekonomiky do sfér rozhodování, které byly dříve ryze politické. Energetika, zdravotnictví, to jsou obory, kde něčí byznysplány postupně nahrazují státní koncepci. Nechceme lidem podsouvat „správný“ názor, spíš je probouzet v tom, že za svůj život nesou odpovědnost a zmůžou daleko více, než by se mohlo zdát. To, proč se Američané takto rozhodují, je možná jen v tom, že Amerika je dnes policajtem i exportérem demokracie, ale nemělo by to být za tu cenu, že každodenní strádání voličů nikdo nevidí. Mnoho lidí tento pocit má.

Autor je spolupracovníkem redakce

Kupec marmelády a jiní maloměšťáci

■ Proč se v každé domácnosti sní nejprve jahodová marmeláda a rebarborová až jako poslední? Odpověď na tuto otázku zároveň popisuje jeden z klíčových modelů spotřebitelského chování.

Možná to také znáte: u nás doma máme nakoupeno mnoho potravin do zásoby, například marmelády. Většinou kupujeme pestrou směs různých druhů, které postupně nacházíme a konzumujeme ke snídani. Vždyť jako domácnost, která se skládá většinou z vysloužilých národohospodářů, jsme si přirozeně osvojili, že optimální konzumní koš obsahuje vyvážený mix zboží. Když už člověk sní sklenici ostružinové marmelády, pak další sklenka už nechutná tak svěže.

Člověk toho začne mít časem dost. Jako první za normálních okolností otevřeme ostružinovou marmeládu, neboť tu

mají všichni nejraději. Pak jahody a pak třešně. A když nakonec zbývá angreštová a rebarborová, je nejvyšší čas pro další nákup. Podle tohoto vzoru, jen kvůli rozmanitosti výběru, zapříčině vyčerpáme peníze za marmelády, kterých už vlastně máme plné zuby.

Při nákupu do zásoby spojujeme dohromady spotřebitelská rozhodnutí pro delší časové období. Člověk najednou kupuje to, co v průběhu příštího týdne se má, nebo dokonce jen hodlá sníst. Toto spojování více či méně automaticky probouzí potřebu rozmanitosti. Způsobuje to fenomén, který etologie označuje jako přechodnou kontrakci. Podceňujeme, že vzdor jedné housce s ostružinovou marmeládou včera jsme také dnes měli jednu s naším nejoblíbenějším druhem. Když lidé nespojují rozhodnutí dohromady, nýbrž přijímají jedno po druhém a čas od času každé části poskytnou nějaký čas, pak totiž často jejich rozhodnutí svědčí o tom, že člověk jedná tak, jak je zvyklý.

Rozdíl mezi časem rozdělených a spojených spotřebitelských rozhodnutí nazývají behaviorální ekonomové variation bias nebo diversification bias. V příkladu s marmeládou způsobuje sklon k rozmanitosti nevhodná rozhodnutí tím, že se nakoupí příliš mnoho různých druhů. Vždyť každá jednotlivá snídaně chutná nejlépe, když je k ní ostružinová marmeláda.

Při investování je velice důležitá diverzifikace, tedy rozložení investovaných aktiv do různých tříd. Také tady může dojít k chybám, které za svou existenci vděčí bezděčné potřebě rozmanitosti.

Se zřetelem ke sklonu k rozmístění analyzovali badatelé Shlomo Benartzi a Richard Thaler typickou situaci, ve které byla přijata spojená investiční rozhodnutí. Při ukončení spořitelni smlouvy o soukromém státním zabezpečení mohli zákazníci různých penzijních pojišťoven pokaždé volit z mnoha investičních fondů, do kterých se měla investovat uspořené částka rozdělená podle určeného pravidla, jak se ukázalo, bylo takzvané pravidlo 1/N. Podle něj se prostě investovaná částka rovnoměrně rozdělovala mezi všechny stávající, volně použitelné fondy. To však znamená,

že výnosnost i rizikovost výsledných portfolií byly rozhodně určeny tím, jaké fondy od jaké penzijní pojišťovny byly vůbec v nabídce. Zřetelně tak stoupal podíl peněz investovaných do akcií, i když bylo k dispozici vícero akciových fondů –, a to přestože se zákazníci různých penzijních pojišťoven s ohledem na zakalkulování vlastního rizika od sebe navzájem systematicky nerozlišovali. Neexistoval tedy žádný důvod, proč by měli zákazníci určitého makléře riskantně investovat peníze jako nějaký jiní.

Obzvlášť problematické, jak tvrdí výzkumníci, mohlo být pravidlo 1/N, když stávající investiční alternativy k volnému použití byly sestaveny tak, že se navzájem vylučovaly. To je typický postup u takových fondů, které svou investiční politiku zaměřily na určitou skupinu investorů s cílem nabídnout jim jediný produkt, dobře vybrané portfolio s vhodným poměrem výnosnosti a rizika. Takové fondy mají charakteristické názvy jako „Bezpečí“, „Stabilita a růst“ nebo „Spekulace“.

Investor, který v důsledku svého sklonu k rozmístění investuje do všech těchto fondů nebo například k fondům „Bezpečí“ připojí akciový fond, tím vstoupí – možná aniž by to pochopil – do investičních rizik, která neodpovídají jeho cílové představě o investování peněz. Rozmístění tedy není samo o sobě, pokud jde o investice, nositelem blahobytu.

Co číst?

Vážení čtenáři, v průběhu prázdninových měsíců vám nabídneme úryvky z několika knih. Každý týden se jeden letošní titul představí pěti ukázkami.

Jako první nabízíme knihu Winanda von Petersdorff a Patricka Bernaua **Chyby, které nás stojí peníze**. Jde o knihu z oblasti stále populárnější behaviorální ekonomie, která v běžném lidském chování odhaluje ekonomické zákonitosti.

Knihu v tradiční či elektronické podobě můžete objednat na bux.cz.

Při nákupu do zásoby spojujeme dohromady spotřebitelská rozhodnutí pro delší časové období.

Foto dne

NÁRODNÍ VZDUCH. Na cestu do restaurátorských dílen zamířily včera další čtyři sochy umístěné na balustrádě Národního muzea v Praze. Jde o sochy živlů a tato má příznačný název Vzduch.

Šašek provokuje

Šašek mezi svými

Co si počít první prázdninový týden? Ačkoliv šašek nemá podobné akce rád, chtěl se vcítit do srdíček obyčejných lidiček, kteří planou láskou k filmu a bujarým večírkům v Karlových Varech. A spálil se stejně jako vždy, když se snaží následovat dav.

Prvním varováním, že by filmy nemusely být tou nejdůležitější složkou festivalového dění, byla kampaň k letošnímu ročníku plná utíkajících celebrit.

Další šaškovo překvapení bylo, že zdaleka nebyl jediným šaškem na festivalu. Chtěl zažít tu pravou atmosféru a ta se pro neznalce odehrává ve frontě před sály. Letošní ročník byl totiž zajímavý především tím, že lístky na filmy prostě nebyly k sehnání. Asi odešly na lepší místo k lepším lidem. A tak šašek čekal na film společně s ostatními šašky dvě hodiny na chodbě a byl rád, že konečně mohl plnými doušky nasávat tu pravou festivalovou atmosféru. Pár-

krát se dokonce dozvěděl, že po dvou hodinách čekání už není místo ani na zemi před plátnem. Tak nezbývalo než zamáchnout slzičkou a odejít si vysedět další snímek, který, jak šašek věřil, už určitě vyjde. Leč nevyšel. Příští rok možná v Thermalu vymalují, tak se ty dlouhé hodiny bude snad alespoň čekat mnohem radostněji.

Je to přímo k nevíře, kolik šašek dokázal potkat postavicek, na které v Praze nenarazí celé desítky let. Obyčejný člověk by z tisku mohl nabýt

dojmu, že festivalu vládne hipisácká atmosféra, kde se všichni objímají a bezmezně milují. Ale není tomu tak. Existuje přinejmenším jedna skupina lidí, která návštěvníky nemá příliš v lásce – Karlovarští. Pro šaška je to záhada, ale má pro negativisty radu. Normálně ty Pražáky podojte! Oni přímo touží po vašich postýlkách a prázdných parkovacích místech. Na ceně nezáleží, naopak. A vy, vážení obyvatelé lázeňského města, budete mít korunky na krásnou dovolenou.